

Anton Sigel: Az egykori gabona- és halpiac Sopronban, 1831. Akvarell, toll.
A Soproni Múzeum tulajdona. Ltsz.: K.2002.1.4

2005. LIX. ÉVFOLYAM 4. SZÁM / 336Emlékezés a Soproni Szemle újraindításának 50. évfordulójára (1955–2005) / **411**Jankó Ferenc: A Soproni Szemle tudománymetriai vizsgálata (1937–2004)**318**

411Jankó Ferenc: A Soproni Szemle tudománymetriai vizsgálata (1937–2004)³¹⁸⁽³¹⁸⁾

2005. LIX. ÉVFOLYAM 4. SZÁM / 336Emlékezés a Soproni Szemle újraindításának 50. évfordulójára (1955–2005) / **411**Jankó Ferenc: A Soproni Szemle tudománymetriai vizsgálata (1937–2004)**318** / Célkitűzés és módszerek

Célkitűzés és módszerek

A tudománytörténeti vizsgálatok egyik lehetséges módszere a tudománymetria. Ezen objektív módszer alanyai legtöbbször tudományos folyóiratok, amelyek szerzőit, írásait veszik statisztikai elemzés alá. Multidiszciplináris folyóiratok vizsgálatakor a cikkek íróit illetően érdekes lehet a tudományterületi kötődés, munkahely vizsgálata. Nemzetközi folyóiratok valódi nemzetköziségét pedig könnyedén(?) ellenőrizni lehet a szerzők nemzeti hovatartozásának számbavételével.

A tanulmányok elemzésének alapja az oldalszámokkal való „súlyozás”. Ezzel lehet vizsgálni az egyes kutatók teljesítményét, súlyát az adott folyóiratban, a tanulmányok tudományterületi besorolását követően pedig a lap, illetve az egyes szerzők érdeklődési körét illetően kaphatunk eligazítást. Az ismertett irodalom vizsgálata az adott diszciplínát ért külföldi és más tudományágbeli hatásokra deríthet fényt. Tehát egy adott folyóirat, vagy folyóiratok évfolyamainak ilyen vizsgálatával, „metrizálásával” számszerű képet kaphatunk a lap profiljának változásáról, amely adott esetben a képviselt tudományág történeti fejlődésének is hasznos indikátora lehet. Tudománymetriai vizsgálatokkal mindezen előnyök ellenére azonban viszonylag ritkán találkozni, amelynek oka a módszer munkaigényességében rejlik.

A Soproni Szemle írásait, helytörténeti folyóirat lévén, nem kizárólag egy tudományterület, hanem Sopron, illetve az egykori Sopron vármegye területe köré gyűjti, így vizsgálatom elején céljaimat a következőképpen fogalmaztam meg: A lap különböző főszerkesztői által fémjelzett korszakaiban mennyiben volt egységes a lap arculata, illetve mennyiben módosultak érdeklődési hangsúlyai? Milyen témákra, történelmi korokra, földrajzi területekre terjedt ki érdeklődése? Kik voltak a lap meghatározó egyéniségei, és milyen perspektívában alkottak? S miként lehet megítélni a számok tükrében a lap indításakor megfogalmazott programot, annak sikerességét? (Hiszem, hogy a lap eddigi évfolyamai már mindenki számára megválaszták e kérdést):

„Bízó szívvel, de egyben a soproni ember hagyományos megfontoltságával indítjuk meg ezt a lapot, abban a meggyőződésben, hogy arra szükség van. Programmunk rövid, mint minden jó program. Egyetlen szó maradéktalanul kifejezi. Hat betű, abban a csoportosításban, ami többet mond nekünk sok betűtengernél: Sopron! [...] Sopron ... Sopron ... ez a név visszhangzik bennünk, amikor ezt a Sopronnak és Sopron vármegyének szentelt folyóiratot megindítjuk. «Soproni Szemlének» kereszteltük, mert szívünk szeretetét, agyunk tudását a szemlélődő szem szűrőjén át sok-sok szívbe szeretnők átültetni. Sopron és Sopron vármegye múltjának minden gazdagságát, jelenének [412](#)problémáit, jövőjének lehetőségeit, a város és a megye történetét, művészetét, kultúráját, szociográfiáját, nyelvi és néprajzi sajátosságait akarjuk ezeken a lapokon egybegyűjteni. [...] A «Soproni Szemle» gyűjtőlencse akar lenni, amely egy pontban egyesíti a Sopronnal és Sopron vármegyével foglalkozó kutatók, tudósok, írók, szociológusok és politikusok gondolatait, munkájuk eredményét, hogy az összegyűjtött sugárnyaláb annál élesebben vetíthesse elének és az utókor elé ennek a hatbetűs fogalomnak elmélyülő értelmét: Sopron.”[319\(319\)](#)

Az újraindításkor Mollay Károly alapjaiban véve jónak ítélte e programot, s a helytörténetírás tudományos színvonalának további emelésére buzdított. Emellett új és korábban kevésbé hangsúlyos témákra és korszakok vizsgálatára hívta fel a figyelmet (korai kapitalizmus Sopronban, üzemek és munkások, nemzetiségi kérdés, legújabb kor, világháborúk). A lap tudományos háttéréül a nem létező Soproni Tudományos Intézet három pillérét, az egyetemet, a múzeumot és a levéltárat szánta, amelyek majd soproni tárgyú kutatásaikat a Szemlében tárják a nyilvánosság elé.[320\(320\)](#)

A vizsgálatokhoz egy adatbázisban rögzítettem az egyes publikációk címét, íróit. Az írásokat három, illetve négy fő csoportban különítettem el: tanulmányok, kisebb közlemények, illetve vitacikkek, és egyéb írások, ez utóbbiak közé a megemlékezéseket, köszöntőket, kiállítások, események ismertetéseit soroltam. A tanulmányokat, közleményeket különböző tudományi kategóriákba (esetenként többbe is) osztottam be, mégpedig két szinten, az egyes területek csoportokat képeznek.

A kategóriarendszerben fő kategória csoportokat alkot a társadalomtörténet, a kultúrtörténet (mint történettudományi csoportok), előbbibe került a család-, az egy-ház-, a gazdaság és közlekedés-, a had-, a politikátörténet, a régészet, szűkebb értelemben vett társadalomtörténet, a település-, illetve a technika és tudománytörténet. A kultúrtörténeten belül megkülönböztettem a szépirodalmat, a néprajzot az

irodalom-, művészet-, pedagógia (oktatás és nevelés) színház- és zenetörténetet. Az „egyéb” kultúrtörténet kategóriába kerültek például a kártya-, bélyeg-, könyvtártörténeti írások; a címertan és a numizmatika, vagy bármilyen egyéb kulturális témák (naptárak, gyűjtemények, az öltözködés nem néprajzi vonatkozásai, stb.). Fő kategóriát alkotnak a természettudományok (biológia, geológia, meteorológia, stb.), a műszaki tudományok: ide került a sokszor történeti vonatkozásokat feldolgozó építészet, vagy az általában jelenbeli problémákkal foglalkozó városépítészet. A társadalomtudomány csoportjában olyan diszciplínák szerepelnek, mint a történeti statisztika, vagy a társadalomföldrajz. Végül külön csoportba tettem a forrásközlést és a tudomány módszertant.

Meghatároztam az írások földrajzi tárgyát is, s amennyiben értelmezhető, azt a történelmi korszakot, korszakokat, amelyet adott tanulmány tárgyalt. A szerzők tudományi, munkahelyi esetleg lakhelyi hovatartozásának teljes körű vizsgálatáról lemondtam, csupán a legtöbbet publikáló szerzők neve mellé igyekeztem odatenni a képviselt intézményt. A fentebb megfogalmazott gondolatok fényében nem tartottam indokoltnak az ismertett irodalom vizsgálatát. Az adatok elemzéséhez tizedes pontossággal 413 megszámláltam a cikkek bruttó oldalszám-béli terjedelmét, azaz a képeket, ábrákat, forrásközléseket is számba vettem. Indokolt esetben az ezekből fakadó anomáliákra utalni fogok. ³²¹⁽³²¹⁾

Az statisztikai elemzéseket négy korszak keresztmetszetében végeztem el. Az első, az 1937-es indulástól 1944-ig tartó „Heimler-éra”. Bár tudjuk, hogy az utolsó számok sajtó alá rendezését Heimler Károly betegsége miatt Ruhmann Jenő végezte, de fel sem merült ennek az időszaknak a különválasztása. Csatkai Endre a lap 1955-ös újraindításától az 1970. évi második számig volt főszerkesztő, akit halála után Mollay Károly követett. Mollay betegsége idején, 1995-től, hivatalosan 1996-tól 1997-ig Turbuly Éva volt a Szemle felelős szerkesztője. Ezen átmeneti időszak hovatartozása némileg kérdéses lehet, az érintettekkel való konzultáció alapján azonban még ezt is a Mollay-időszakhoz soroltam. A jelenlegi – Szende Katalin és szerkesztőtársai nevéhez köthető – szakasz 1998-ban kezdődött, feldolgozásom ebből hét évet ölel fel, a lezáratlanság miatt azonban ide vonatkozó elemzéseimnél kevésbé törekszem a teljességre.

2005. LIX. ÉVFOLYAM 4. SZÁM / 336 Emlékezés a Soproni Szemle újraindításának 50. évfordulójára (1955–2005) / 411 Jankó Ferenc: A Soproni Szemle tudománymetriai vizsgálata (1937–2004) 318 / A Soproni Szemle „demográfiai” adatai

A Soproni Szemle „demográfiai” adatai

Az alábbi néhány szám, alapadat elsősorban a számok bűvöletében élők – mint talán jelen sorok írója – számára jelent érdekességet, rácsodálkozási lehetőséget. Kiténik ezekből, hogy érdemes figyelembe venni az egyes korszakokhoz tartozó „folyóméteri” (1-2. táblázat). Azt is meg kell továbbá jegyezni, hogy 1945 előtthöz képest a lap terjedelme örvendetesen növekedett, a korábbi nyolc évvel szemben hét alatt jelentősen több írás jelent meg, s nagyobb terjedelemben, pedig a háború előtti folyóirat szedése valamivel ritkásabb volt.

A vitacikkek száma szintén jelzés értékű lehet. Mintegy húsz vitáról van szó, néha csak egy-egy reagálásról, máskor azonban a viszontválasz sem maradt el. Jelentősebb vitának számított Heimler időszakában a Mollay Károly és Belitzky János közötti vita Sopron vármegye középkori történetéről, azután rögtön az újrainduláskor a Major Jenő és Mollay Károly közötti „Ödenburg vita”, amihez Veszelka (Verbényi) László is hozzászólt. Ugyancsak Mollay generált „Helyrajzi neveink védelme” című cikkével egy meglehetősen hosszú vitát, aminek érdekessége, hogy Csatkai kétszer is véleményét nyilvánított, egyszer Csatkai Endre másodsor pedig László Ernő néven. A legtöbb hozzászólót az Előkapu és a Lenin körút (a mai Várkerület) városrendezési kérdése eredményezte. Élénk vita követte

később a Hiller István kiegészítéseivel folytatásban megjelent Németh Alajos krónikát a második világháborúról és annak befejezéséről. A kilencvenes évek elejéről pedig a Szemle hasábjaira is begyűrűzött címervitát emelhetjük ki.

A 3. táblázat még többet mond, alátámasztást nyerhetnek az esetleg amúgy is sejtett változások. Így a mai Soproni Szemlében sokkal inkább a hosszabb tanulmányok [414](#) dominálnak, a kisebb közlemények Csatkai Endre alatt éltek virágkorukat – elsősorban neki köszönhetően. Az egyéb írások arányát nézve felsejlik – később részletesebben is láthatjuk – hogy mára a bibliográfiák és a recenziók – utóbbi külön műfajjá válása miatt – terjedelmesebbekké lettek. A táblázat második része alapján eszünkbe juthat Mollay idejének számtalan hosszú, több számon átívelő tanulmánya, vagy a korábbi aprócska közleményekkel szemben a mai Műhely rovat hosszabb írásai.

Ugyanezen folyamatokkal párhuzamosan elmondható, hogy mára a Szemle szerzői gárdája fokozatosan kibővült, ma kevesebb, mint két írás jut egy szerzőre, és 16 oldal. Természetesen a számok csalókák, mert – az összesen oszlopot megnézve – a szerzők között átfedés van (4. táblázat).

2005. LIX. ÉVFOLYAM 4. SZÁM / 336 Emlékezés a Soproni Szemle újraindításának 50. évfordulójára (1955–2005) / 411 Jankó Ferenc: A Soproni Szemle tudománymetriai vizsgálata (1937–2004) 318 / A Soproni Szemle legtöbbet publikáló szerzői

A Soproni Szemle legtöbbet publikáló szerzői

A módszer kvantitatív volta miatt első lépésben a szerzők jelenlétének súlyára lehet rámutatni a számadatokkal, majd azok kutatói érdeklődésének vizsgálatával némileg közelebb jutunk az arculatváltozás kérdésének megválaszolásához is. [322\(322\)](#) Feltehető, hogy a domináns írók kutatói érdeklődése örzi lenyomatát a lap profilján is. A szerzők vizsgálatát két síkon lehet elvégezni. Az első esetben az összes publikáció mérlegre kerül, míg a másodikban csak az új tudományos értékkel bírók, vagyis a tanulmányok és a kisebb közlemények (5. táblázat). Ez utóbbi esetet bontottam aztán tovább és néztem meg mélyebben az egyes szerzők érdeklődését, korszakokra bontva, majd az ötvennyolc évfolyamot együttesen (6. táblázat). Az 5. táblában azok szerepelnek, akik elérték az 1%-os, illetve valamennyi évfolyam esetében a 0,7%-os küszöböt, míg a 6. táblázatban általában a szerteágazóbb érdeklődésű kutatók szerepelnek.

Előrebocsátom, hogy jelenlegi periódus ezirányú vizsgálatától végül eltekintettem, mivel annak lezáratlansága miatt a pillanatfelvételnél nem láttam értelmét. Másrészt szintén előreszaladva meg kell jegyezni, hogy a hét év rövidege, a megnövekedett átlagos tanulmány-hossz és főképpen a kibővült szerzői gárda miatt már egy hosszabb publikációval is 1% fölé lehetett kerülni (bár ez a Heimler-érára is igaz).

A Heimler-évfolyamokra térve Rajczy Mária Mechtilda nővér írása kapcsán meg kell említeni, hogy Csepregről szóló tanulmánya mintegy felerészben forrásközlés. [323\(323\)](#) A neveken végigtekintve talán nem meglepetés, hogy már ebben az időben Csatkai Endre volt a legtermékenyebb, s az egyik legsokoldalúbb is. Hogy a folyóirat lapjain való gyakori jelentkezéseit palástolja, László Ernő néven is publikált, ekkor azonban még csak két kisebb tanulmányt, hét oldal terjedelemben. Heimler főszerkesztősége idején jelentkezett a Sopron vármegyei kastélyokat feldolgozó tanulmányosorozatával, írt a régi soproni könyv- és régiséggyűjtőkről, a soproni utcanevekről, a Széchenyi család nagycenki műemlékeiről, Sopron klasszicista építészetéről, de a rengeteg kisebb közlemény felsorolhatatlan.

Mollay Károly kutatói figyelmét elsősorban Sopron és Sopron vármegye középkori, kora újkori társadalom- és településtörténete felé fordította, és ő volt az aki mindig is [415](#) módszertani keretet

szándékozott nyújtani a Soproni Szemle szerzői, illetve a helytörténetírás számára, így több tanulmányt is tudomány módszertani kérdéseknek szentelt.

Érdeemes végignézni, hogy az 1937–1944-es névsorból Csatkai és Mollay mellett kik azok, akik kitartottak a tizenegy évnyi hallgatás alatt, illetve megérték az újraindítást, és utána is publikáltak. A már említett Rajczy Mária Mechtilda egy tanulmányos szerző maradt, ezért az 6. táblázatban való szerepeltetésétől el is tekintettem. Storno Miksa 1955–1957 között még négy kisebb közleménnyel jelentkezett építészeti témákban, a háború előtt régészeti (belváros és Bécsidomb), művészet- (Sopron festészete) és kultúrtörténeti témákban (Storno magángyűjtemény) publikált. Németh Sámuel (1877–1975) még egészen 1960-ig aktív volt, az ötvennyolc évfolyam szerzőit mérlegre tevő lista aljára is felkerülhetett, meghaladva a 0,7%-os küszöböt. Elsősorban az evangélikus líceum kultúrtörténeti köreiből kapcsolódóan választotta írásainak tárgyait. Veszélka (Verbényi) László (1910–1993) 1969-ig publikált a Szemle hasábjain, főképpen oktatástörténeti és művészettörténeti témákkal (a soproni rajziskola története) foglalkozott, de megjegyezhetjük nevét az Ödenburg-vita kapcsán is. Thirring Gusztáv (1861–1941) világszerte híres statisztikusunk-földrajztudósunk a Soproni Szemlében öt jelentősebb történeti statisztikai, demográfiai tanulmányt közölt, amelyek illeszkedtek élete utolsó negyedének kutatási irányvonalába. Györfi János mind a Heimler-, mind a Csatkai-időszakban három-három tanulmányt közölt Sopron környékének rovarairól. Becht Rezső életében 1937 és 1975 között publikált, posztumusz még két írása jelent meg a kilencvenes években. Egyedülként neki jelentek meg helytörténeti ihletettséggű irodalmi esszéi a Soproni Szemlében, emellett elsősorban kultúrtörténeti témákkal foglalkozott.

Folytatván a sort, 1955 után újfent találkozhattunk Házi Jenővel, Bergmann (Boronkai) Pállal, Csemegi Józseffel, Varga Lajossal, Főző Gézával, Thirring Lajossal, Tompos Ernővel, Thier Lászlóval, Angyal Endrével és Kárpáti Zoltánnal. Östör József (1875–1949), Lauringer Ernő (1883–1944), Ruhmann Jenő (1884–1950, Missuray-Krúg Lajos (†1945), nem érte meg a Szemle újraindítását. Legény János, a már említett Rajczy Mária Mechtilda, Udvardi Lakos János „egy tanulmányos szerző”, míg Schindler András, Csipkés Kálmán, Zügn Nándor (1908–1940?), Soós Imre (1910–1997) nem publikált a háború után, mindösszesen ez azt jelenti, hogy huszonkilencből tizenöt maradtak.

A lap újjászületése után, némileg ugyan, de enyhült Csatkai Endre súlya. Ekkorra „felnőtt” mellé Mollay Károly is. Csak a tanulmányokat tekintve a folyóirat több, mint 14%-át ők jegyezték. Csatkai sokoldalúságát mutatja, hogy publikációiban a legnagyobb súllyal rendelkező társadalomtörténet részesedése is csak 16%-os. Munkásságából kiemelhető a soproni nyomdászat, a vendégfogadók, a soproni zenei élet történetét, vagy Liszt Ferenc és Sopron kapcsolatát feldolgozó írásai, de kisebb közleményeinek tárgyválasztása szinte minden témát felölelt. Érdekességképpen külön néztem meg a László Ernő álnéven publikált dolgozatait, de ott is a különféle társadalomtörténeti momentumok feldolgozása dominált, elsősorban az újkori időszakából.

Mollay Károly fő kutatási témája ebben az időszakban a középkori Sopron topográfiája és társadalmi viszonyai volt. Korabeli írásos emlékeket mutatott be (Kottanner Jánosné és naplója), házak történetét dolgozta fel (Fabricius-ház). A helytörténeti kutatást **416**elsősorban nyelvtudományi háttérre alapozta, ennek volt egyik következménye a Major Jenővel lefolytatott „Ödenburg-vita” is.

A háború utáni Soproni Szemlében sokat publikált Kelényi Ferenc és Faller Jenő. Előbbi újkori pedagógia- és irodalomtörténeti dolgozataival emelkedik ki (különböző írók soproni kapcsolatainak bemutatása, soproni óvónőképzés, gyermekkertek), utóbbi pedig a megalakult Bányászati Múzeum halmozódó ismeretanyagát kapcsolta be a Soproni Szemle vérkeringésébe.

Hiller István az egyetemi kultúrkörhöz kapcsolódó témákban publikált, a munkásmozgalom történetírásban is kivette részét. Az egyetemi (szak) tudományos életet hozta közelebb a Szemléhez

Csapody István, aki a biológiai, közelebről növénytani és tájtörténeti kutatások meghatározó személye volt. Bergmann (Boronkai) Pál ott folytatta, ahol a háború vége előtt abbahagyta, Sopron városrendezésének egyes aktuális vagy történeti aspektusát dolgozta fel tanulmányaiban.

Házi Jenő elsősorban középkori család- és háztörténettel foglalkozott írásaiban, a soproni polgárcsaládokról írt könyvének előképeit olvashatjuk a Szemlében. Bóna István három nagylélegzetű, régészeti és hozzá kapcsolódóan társadalomtörténeti írással vált meghatározóvá, a 6. századi hegykői germán temetőről, a darufalvi ezüstkincsről és a petőházi kehely témájában született dolgozatai. Domonkos Ottó elsősorban a különféle céhek és mesterségek történetével, másrészt Sopron megyei néprajzi témákkal jelentkezett a hatvanas években.

Tág spektrumban publikált Simkovics Gyula. Elsősorban újkori agrártörténeti és politikátörténeti (munkásmozgalom-történet), kisebb közleményekben irodalomtörténeti (Gyóni Géza), társadalomtörténeti (Bethlen Gábor és Sopron stb.) témákkal egyaránt foglalkozott. Hárs József 1961-ben a Soproni Építőbank bukásáról írt tanulmányával lépett a Szemle írói közé, később pedig a soproni idegenforgalomtörténetnek szentelt számos írást.³²⁴⁽³²⁴⁾ Lovas Gyula vasúttörténeti írásai szintén a gazdaságtörténeti kategória súlyát növelték, Nováki Gyula pedig mint a Múzeum régésze számolt be új kutatásairól a '60-as években. A Soproni Szemle építészeti, illetve városépítészeti vonalát erősítette Winkler Oszkár és fia, Winkler Gábor, aki Sopron 19. századi építészetével foglalkozó kutatásának első eredményeit szintén folyóiratunkban tárta a nyilvánosság elé.

Csatkai Endre főszerkesztősége alatt lendült fel a munkásmozgalom és hozzá kapcsolható társadalom- és politikátörténeti témák tárgyalása, amely lendület aztán Mollay idejében már jóval alábbhagyott. Ezen témák, megközelítési módok főbb művelői közé tartozott Kölkedi István és Környei Attila, továbbá Tirnitz József, Koncsek László, Bors András, Hiller István és Szita Szabolcs.

Csatkai Endre halálával a főszerkesztőség Mollay Károlyra szállt, aki hosszú évekig szinte csak könyvismertetésekkel jelentkezett a lap hasábjain – bár ezek is számos új információt tartalmaztak az ismertett könyvön túl –, néha azonban egy-egy hosszabb tanulmánnyal is szolgált. Településtörténeti munkái mellett újdonságnak számítanak az ekkor megjelent zenetörténeti, illetve Kőszeg 1532. évi ostromának Soproni ⁴¹⁷kapcsolataival foglalkozó írásai. A nyolcvanas évek végétől, egyetemi kötelezettségei csökkenésével azonban rendkívül termékenyvé vált, folytatta Sopron középkori település- és társadalomtörténetével foglalkozó kutatásait.

Ezen időszak meghatározó alakjává vált az 1970 előtt csak néhány kisebb közleményt publikáló, a soproni népszavazás elő- és utótörténetét feldolgozó Fogarassy László.³²⁵⁽³²⁵⁾ Hozzá hasonlóan ekkor vált jelentékennyé Mikó Sándor, s rajta keresztül Sopron vármegye társadalom- és gazdaságtörténeti kutatása is. Itt kell továbbá megemlíteni Katona Imre nevét is.

Tovább szemlélve fel kell hívni a figyelmet az 1945 utáni társadalom- és politikátörténet fontosságának növekedésére, ennek indikátora Szita Szabolcs munkássága. Horváth Zoltán kiemelkedő tanulmánya ebből az időszakból Sopron 1848 utáni városias fejlődésével foglalkozott, míg ekkor már Gömői János írásai képviselték a régészet tudományterületét a Soproni Szemlében.

A folytatásos tanulmányok egyike a Soproni Városszépítő Egyesület történetét bemutató munka, amely Szabó Jenő nevéhez fűződik. Bár meg kell jegyezni, hogy a „leghosszabb tanulmányok versenyében” ezzel a 95 oldalas tanulmánnyal Szabó Jenőnek még mindig csak a hatodik hely jutna. Mint már említettem Mollay időszaka alatt született a legtöbb hosszú, folytatásos publikáció, erre utal, hogy Rajczy Mária Mechtilda nővér írását leszámítva 55 oldal felett csak ebből a korszakból származó dolgozatok vannak. Így például Király Tibor bélyegtörténeti, Baumann Józsefnek a gázmű történetét feldolgozó, Domonkos Ottó népművészeti, Mikó Sándornak a kapuvári urbáriumról szóló írása,

továbbá Fogarassy László, Mollay Károly, Szita Szabolcs több tanulmánya.

Az 6. táblázat második felében lényegében a fentebb említett nevekkel találkozhatunk, s megállapíthatjuk, hogy Mollay Károly a Soproni Szemle történetének valószínűleg örökre a legmeghatározóbb alakja marad.³²⁶⁽³²⁶⁾

A jelenlegi hét év alatt az összes publikációt tekintve huszonnégy kutató került 1% fölé, míg a tanulmányok esetében huszonkilenc. A korábbi periódusokkal ellentétben a legtöbb oldalt produkáló szerző súlya alacsonyabb 4,9%, illetve 4,4%, s az is beszédes, hogy valamennyi írástípus esetében messze a legerjedelmesebb jelenléttel az Egyetemi Könyvtár nemrég leköszönt igazgatója, Mastalírné Zádor Márta rendelkezik, aki kizárólag Sopron bibliográfiáját közölte évről évre. Ez is a kibővült szerzői kör, és az ezirányú szerkesztőségi szándékok fokmérője. Csak a tudományos írásokat tekintve Tóth Imre, Kubinszky Mihály és Katona Csaba rendelkezik a legnagyobb jelenléttel, meg kell azonban jegyezni, hogy utóbbi publikációinak (Schlachta Etelka naplói) jelentős része egyfajta forrásközlés.³²⁷⁽³²⁷⁾

A táblázatokban az önkényesen meghatározott 1%-os, illetve 0,7%-os küszöb fölé került szerzők intézményi, munkahelyi kötődését is szerepeltettem, igaz többnyire 418 csak tág kategóriákban. Az információk nem teljes körűek, de talán így is megfigyelhető néhány érdekesség. Heimler idejében nem beszélhetünk domináns „háttérintézményről”, érdekesség inkább a különböző illetékességű (egyetemen, levéltáron, múzeumon kívül) írók széles körű reprezentáltsága. Csatkai főszerkesztősége alatt a múzeumi, az egyetemi és az egyéb soproni szerzők egyaránt öt-öt fővel vannak jelen a táblázatban. Mollay Károly időszakában a különböző budapesti és soproni szellemi műhelyekben dolgozók voltak a legtöbben, ekkor a múzeum, a levéltár és az egyetem képviselője alacsony volt. A jelen időszakban a múzeum, az egyetem és a levéltár reprezentációja egyaránt négy-négy munkatárs (utóbbi növekedése megjegyzendő), viszont az összes kategória között a különböző budapesti felsőoktatási intézményekhez, kutatóintézetekhez, levéltárakhoz kapcsolódó szerzők viszik el a prímet tizenhárom fővel jelenléttel. A Mollay alatt elkezdődött tendencia tehát tovább erősödött.

2005. LIX. ÉVFOLYAM 4. SZÁM / 336 Emlékezés a Soproni Szemle újraindításának 50. évfordulójára (1955–2005) / 411 Jankó Ferenc: A Soproni Szemle tudománymetriai vizsgálata (1937–2004) 318 / A Soproni Szemle arculatának alakulása

A Soproni Szemle arculatának alakulása

Áttekintve a Szemle mennyiségileg meghatározó szerzőit, már némileg lehet sejtésünk afelől, hogy hogyan változott az idők során a lap profilja. Hipotézisem tehát az volt, hogy a Szemle arculata a főszerkesztők személyének változásával nemcsak a borítót, a küllemet tekintve módosult, hanem a beltartalom is formálódott valamelyest – a főszerkesztő „képezé”. Az egyes főszerkesztőségi időszakok arculatát először az 6. táblázatban már használt tudományterületi és egyéb kategóriák összevont csoportjai mentén mutatom be (7. táblázat).

A táblázatban rögtön az az érdekesség figyelhető meg, hogy Heimler Károly főszerkesztősége idején a kultúrtörténeti témák szerepeltek nagyobb súllyal – igaz csak hajszálnyival –, míg később már mindenütt a társadalomtörténetiek. Emlékezzünk, hogy hajdanán még „kultúrtörténelmi”, majd a második évfolyamtól „művelődéstörténelmi” jelzöt kapott a Soproni Szemle.³²⁸⁽³²⁸⁾ Ennek az egyszavas programnak való megfelelést látszanak igazolni az adatok. A társadalomtörténeti cikkek alacsonyabb részarányában talán még a helytörténeti kutatások gyerekcipőben járása is szerepet játszhatott. Ezt érzékeltetik Mollay Károly (és Maár Károly) módszertani tanulmányai. További érdekesség – szintén a fentiekből következően – a természettudományos és a tudománymódszertani-forrásközléses cikkek

viszonylag magas aránya.

A későbbi időszakokban a kultúrtörténet aránya tovább csökkent, mára egész dominánssá vált a társadalomtörténet. Az arányok változásában az is szerepet játszik, hogy Mollay idejétől kezdve megnövekedett az egyéb írások aránya. A táblázat harmadik részében tisztábban láthatóak a tendenciák. Némileg meglepő, hogy Csatkai idejével összevetve Mollay főszerkesztősége alatt nagyobb volt a kultúrtörténeti cikkek aránya, pedig Csatkai eredendő foglalkozásából ítélve máshogy számíthatnánk.

A mai arányszámokra pillantva kérdéses, hogy valóban megfordul-e a természet- és társadalomtudományok terén tapasztalható korábbi tendencia, hihetünk-e a minimális növekedésnek. A műszaki tudományok aránya fokozatosan csökken, kérdéses, [419](#) hogy a számok mögött a szerzői kör szűkülése, vagy a mai témák, problémák hiánya húzódik-e meg.

Az összegző kategóriák belső szerkezetének alakulását a 8. táblázat mutatja be. Családtörténeti és személyek életével foglalkozó írások legnagyobb arányban a háború előtt jelentek meg a Soproni Szemlében, Mollay idejére arányuk majdnem negyedére csökkent. Az egyháztörténet – talán nem véletlenül – kisebb felvirágzáson esett át a rendszerváltozással, bár még mindig nem túl jelentős. A gazdaságtörténet Csatkai periódusában dominált, ezzel párhuzamba állítható, hogy a korszakban az ipar az élet számos szintjén jelentős szerepet töltött be. [329\(329\)](#) A hadtörténet a 70-es évek-től vált gyakoribb témává, elsősorban a II. világháború katonatörténeti feldolgozásai, de főképpen Fogarassy László munkássága miatt. A politikatörténet aránya mindmáig növekszik, míg Heimler idejében szinte ismeretlen műfaj volt, mára meghatározóvá vált. A régészetnek a közelmúltig jelentős súlya volt, a város és környéke állandóan „szállította” az aktuális kutatási eredményeket. A településtörténet Mollay alatt ért el nagyobb arányt, mára viszont visszaesett, nem így a szűkebben vett társadalomtörténet, amelynek súlya mindvégig a legjelentősebb volt.

A kultúrtörténet főkategórián belül a szűkebb vagy egyéb kultúrtörténeti munkák részesedése átmeneti csökkenés után ma megint magas. Az irodalomtörténet Csatkai és Mollay főszerkesztőségekor volt jelentős, gondoljunk Kelényi Ferenc vagy Fried István munkáira. A művészettörténeti dolgozatok jelentősége mára töredékére csökkent, míg a néprajz az újraindítás után könyvelhetett el nagyobb visszaesést. A jelenlegi évfolyamokban némi növekedést regisztrálhatunk a nyelvtörténet és a színháztörténet terén, a pedagógia- és a zenetörténet viszont az újraindítás óta nagyjából egyenletesen magas arányú.

A társadalomtudományok nem játszanak fontos szerepet a lap életében, Thirring Gusztáv (és Major Jenő) örökségének továbbvitele kérdéses, Sopronban ezek a területek hiányszakmának tekinthetők. A műszaki tudományok terén építészet és városépítészet között egy ideje állandósult az arány. [330\(330\)](#) A természettudományoknál feltűnő a biológia tévesztése, ezt elsősorban a történeti vonalú tájtörténet és történeti ökológia jelenleg is tartó fellendülésének, önállósulásának a következménye.

A tanulmányok által érintett történelmi korszakok vizsgálata is jelezhet némely érdekes tendenciát. [331\(331\)](#) Megállapíthatjuk, hogy a legrégebbi történelmi korok aránya a régészet súlyvesztésével párhuzamosan lecsökkent. Némileg meglepő, hogy a középkor aránya nem Mollay idejében a legmagasabb. A koraujkor részesedése a Heimlerérában volt a legnagyobb, ma újra közelíti az arány a korabeli értéket. A modernkor a Mollayperiódusban vette át a domináns szerepet az újkor időszakától. Ma már viszont újra az újkor történetével foglalkozó cikkek vannak túlsúlyban, a második világháború, [420](#) a felszabadulás témájával szemben ismét inkább 1848, illetve Széchenyi István kora érdekli a kutatókat (9. táblázat). [332\(332\)](#)

A 10. táblázat alapján első olvasatra azt a következtetést vonhatjuk le, hogy a Soproni témák

dominanciáját leginkább Heimler idejében, illetve mostanság sikerül(t) oldani, Sopron vármegye, és az egykori megyei területről származó falvak, városok gyakrabban adtak témát a cikkeknek. A táblázat alapján talán hiányolni lehet a kimondottan Sopron egykori jobbágyfalvaival foglalkozó, vagy éppen Sopron és Bécs kapcsolatát vizsgáló írásokat. Igaz, hogy a jobbágyfalvak gyakran, de némelykor Bécs is előkerül egy-egy soproni témába ágyazottan. A korábban elmondottak alapján választ kaphatunk Brennbergbánya nagyobb súlyára Csatkai idejében (Faller Jenő), Burgenland részarányára 1970–1997 között (Fogarassy László), vagy éppen a soproni táj kategóriájának csökkenésére is.

2005. LIX. ÉVFOLYAM 4. SZÁM / 336 Emlékezés a Soproni Szemle újraindításának 50. évfordulójára (1955–2005) / 411 Jankó Ferenc: A Soproni Szemle tudománymetriai vizsgálata (1937–2004) 318 / Összefoglalás

Összefoglalás

Megállapíthatjuk tehát, hogy a főszerkesztő személye csak az egyik faktor a folyóiratok arculatának változásában, a szerkesztőbizottság tagjai, azok aktivitása is szerepet játszik. Egyértelmű, hogy az adott kor körülményei, társadalmipolitikai berendezkedése is meghatározó. Heimler időszakában még nem foglalkoztak a tanácsköztársasággal, a Horthy-korszak elejével, ma is még várat magára a szocializmus évtizedeinek mai szempontú értékelése, bár egyes témák már előkerültek (pl. Páneurópai Piknik). Az 1955–1989 közötti évfolyamok viszont kevésbé vártak ki a közelmúlt értékelésével, vélhetően a kor szemléletéből következett mindez. Egyes területeken – új-kori, kora újkori témák, földrajzi tárgy – némi visszarendeződés tapasztalható tehát a Heimler időszak és jelenünk között.

Egyik fő – lineáris irányú – változásként lehet megemlíteni, hogy az újraindítás után a Soproni Szemle kultúrtörténeti folyóiratból társadalomtörténetivé vált. A társadalomtörténet dominánssá válásában azt a tudományágak specializációjával párhuzamos jelenséget, tendenciát véljük felfedezni, hogy a Szemle a szigorúan történettudományi profil felé mozdult el – ennek megfelelően bővült a szerzői gárda is –, ezekben a témákban igencsak magasra téve a tudományos mércét, amivel elismert szakmai folyóirat címét vívta ki magának. Más tudományterületeken viszont csak a laikusok számára is érthető szakmai nívót várja el.

Emlékezhetünk Szádeczky-Kardoss Elemér tanulmányára, amely egyedüli maradt a geológiai tudományos színvonalú dolgozatok sorában. Hosszabb távon azok a természettudományos témák maradtak meg a Szemleben, amelyek könnyebben „emészthetőek” a kevésbé hozzáértők számára, másrészt a történettudománnyal határos természet- és társadalomtudományi részdiszciplínák előtt van szélesre tárva az ajtó.³³³⁽³³³⁾ A tájtörténet fellendülését már regisztrálhattuk, viszont például a történeti földrajz igencsak adós még a tanulmányokkal.

⁴²¹Egyértelmű, hogy más publikálási lehetőségek is megszabják, módosítják a lap arculatát. Így különbözőképpen hatnak a hasonló profilú lapok (pl. Arrabona, Vasi Szemle, vagy a VÁRhely és mások), amelyek a Szemlére profilszűkítő, vagy konkurens hatással lehetnek, illetve a szaktudományos folyóiratok – gondolok itt most a történettudományon kívüli diszciplínákra – amelyek elvonzzák az egyébként Soproni témájú írásokat. Ma már ugyanis ritkán van erejük a kutatóknak a párhuzamos publikálásra, s a szakmák érhetően a rangos szaklapokat értékelik nagyobbra a tudományos teljesítmények mérlegre tevésekor.

Ezek miatt nem találkozhatunk gyakran kutatói létszámához képest az Egyetem, és főképpen az MTA Geodéziai és Geofizikai Kutatóintézetének dolgozóival, illetve tudományosságával a Szemle lapjain. A társadalomtudományok gyenge reprezentáltsága más úton is magyarázható, hiszen nem a „közérthetőségben” rejlik a probléma, egyszerűen a kutatóbázis, és az ebből is következő

szakemberhiány az ok. Thirring Gusztáv követőire egyelőre még várunk kell.

Meglátjuk, hogy mit hoz a jövő. Talán egy ilyen tudományometriai számvetés is jó alkalmat adott a Soproni Szemle jövőjéről való elgondolkozáshoz.

Anton Sigel: Bánfalvi utcacéskészlet a Mária Magdolna templommal, évsz. n. Akvarell, toll.
A Szépművészeti Múzeum letétje. Ltsz.: K.2001.12

2005. LIX. ÉVFOLYAM 4. SZÁM / 336Emlékezés a Soproni Szemle újraindításának 50. évfordulójára (1955–2005) / 411Jankó Ferenc: A Soproni Szemle tudományometriai vizsgálata (1937–2004)318 / 422Táblázatok

422 Táblázatok

1. táblázat. A Soproni Szemle 1937 és 2004 között megjelent számai és publikációi

	Heimler	Csatkai	Mollay	Szende	Összesen
	Publikációk száma, db				
Évfolyam	8	15,5	27,5	7	58

	Heimler	Csatkai	Mollay	Szende	Összesen
	Publikációk száma, db				
Szám	36	62	110	28	236
Szám ^{*(334)}	30	58	109	28	225

2. táblázat. A publikációk száma és terjedelme

	Heimler	Csatkai	Mollay	Szende	Összes	Heimler	Csatkai	Mollay	Szende	Összes
	Publikációk száma, db					Publikációk terjedelme, oldal				
Tanulmány	72	200	273	110	657	1269,0	3108,9	5997,7	1848,9	12224,5
Közlemény	215	589	420	60	1285	614,9	1948,3	2065,9	410,8	5041,7
Ezekből vitacikk	4	19	19	3	45	13,7	55,1	128,3	11,6	208,7
Egyéb	216	291	739	166	1411	386,0	620,9	2310,7	570,7	3886,5
Összesen	503	1080	1432	336	3351	2269,9	5678,1	10374,3	2830,4	21152,1

3. táblázat. A publikációk aránya, átlagos terjedelme.

	Heimler	Csatkai	Mollay	Szende	Összesen	Heimler	Csatkai	Mollay	Szende	Összesen
	Publikációk terjedelmi aránya, %					Publikációk átlagos terjedelme, oldal				
Tanulmány	55,9	54,8	57,8	65,3	57,8	17,6	15,5	22,0	16,8	18,7
Közlemény	27,1	34,3	19,9	14,5	23,8	2,9	3,3	4,9	6,8	3,9
Ezekből vitacikk	0,6	1,0	1,2	0,4	1,0	3,4	2,9	6,8	3,9	4,6
Egyéb	17,0	10,9	22,3	20,2	18,4	1,8	2,1	3,1	3,4	2,8
Összesen	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	4,5	5,3	7,2	8,4	6,3

4. táblázat. A publikációk szerzői.

	Heimler	Csatkai	Mollay	Szende	Összesen
--	---------	---------	--------	--------	----------

	Heimler	Csatkai	Mollay	Szende	Összesen
Publikációk száma, db	503	1080	1432	336	3351
Terjedelem, oldal	2269,9	5678,1	10374,3	2830,4	21152,7
Szerzők száma, fő	91	309	422	177	836
Egy szerzőre jutó publikáció, db	5,5	3,5	3,4	1,9	4,0
Egy szerzőre jutó publikáció, oldal	24,9	18,4	24,6	16,0	25,3

4235. táblázat. 1% (0,7%) feletti szerzők, korszakok szerint.

Összes publikáció, Heimler					Tanulmány, kisebb közlem		
1937-1944		Int.	oldal	%	1937-1944		Int
1	Csatkai Endre	M	188,0	8,4	1	Csatkai Endre	M
2	Mollay Károly	Bp	108,7	4,8	2	Rajczy Mária M.	V
3	Rajczy Mária M.	V	108,1	4,8	3	Storno Miksa	S
4	Csipkés Kálmán	M	106,0	4,7	4	Mollay Károly	Bp
5	Storno Miksa	S	87,4	3,9	5	Németh Sámuel	K
6	Veszélka László	E	83,1	3,7	6	Veszélka László	E
7	Németh Sámuel	K	79,5	3,5	7	Thirring Gusztáv	Bp
8	Thirring Gusztáv	Bp	73,7	3,2	8	Györfi János	E
9	Györfi János	E	64,6	2,8	9	Becht Rezső	S
10	Lauringer Ernő	K	62,1	2,7	10	Östör József	S
11	Ruhmann Jenő	K	59,3	2,6	11	Legény János	?
12	Becht Rezső	S	57,0	2,5	12	Csipkés Kálmán	M
13	Östör József	S	50,2	2,2	13	Schindler András	S
14	Legény János	?	46,4	2,0	14	Házi Jenő	L
15	Házi Jenő	L	45,4	2,0	15	Bergmann Pál	S
16	Schindler András	S	42,2	1,9	16	Csemegi József	S
17	Varga Lajos	E	41,0	1,8	17	Udvardi Lakos János	?
18	Bergmann Pál	S	40,5	1,8	18	Soós Imre	L
19	Csemegi József	?	38,2	1,7	19	Lauringer Ernő	K
20	Udvardi Lakos János	?	38,2	1,7	20	Ruhmann Jenő	K
21	Soós Imre	L	36,4	1,6	21	Missuray-Krúg Lajos	?
22	Heimler Károly	S	33,6	1,5	22	Varga Lajos	E
23	Missuray-Krúg Lajos	?	33,0	1,5	23	Tompos Ernő	S
24	Tompos Ernő	S	32,7	1,4	24	Thirring Lajos	Bp

Összes publikáció, Heimler					Tanulmány, kisebb közlem		
1937-1944		Int.	oldal	%	1937-1944		Int
25	Thirring Lajos	Bp	28,5	1,3	25	Főző Géza	?
26	Főző Géza	?	24,9	1,1	26	Angyal Endre	V
27	Berecz Dezső	S	24,6	1,1	27	Thier László	S
28	Angyal Endre	V	24,5	1,1	28	Kárpáti Zoltán	Bp
29	Thier László	S	24,0	1,1	29	Zügn Nándor	S
30	Kárpáti Zoltán	K	22,5	1,0			
	Összesen		2269,9	100		Összesen	

4245. táblázat (folytatás)

Összes publikáció, Mollay					Tanulmány, kisebb közlem		
1970-1997		Int.	oldal	%	1970-1997		Int
1	Mollay Károly	Bp	827,2	8,0	1	Mollay Károly	Bp
2	Hiller István	E	610,6	5,9	2	Fogarassy László	V
3	Fogarassy László	V	467,0	4,5	3	Hiller István	E
4	Hárs József	S	363,5	3,5	4	Hárs József	S
5	Szabó Jenő	S	265,1	2,6	5	Mikó Sándor	Bp
6	Horváth Zoltán	L	258,9	2,5	6	Szita Szabolcs	Bp
7	Szita Szabolcs	Bp	251,4	2,4	7	Horváth Zoltán	L
8	Mikó Sándor	Bp	249,1	2,4	8	Gömöri János	M
9	Gömöri János	M	223,9	2,2	9	Szabó Jenő	S
10	Mastalírné Zádor Márta	E	213,4	2,1	10	Katona Imre	Bp
11	Katona Imre	Bp	153,0	1,5	11	Király Tibor	S
12	Domonkos Ottó	M	151,7	1,5	12	Németh Alajos	S
13	Környei Attila	M	146,3	1,4	13	Tompos Ernő	S
14	Király Tibor	S	139,4	1,3	14	Baumann József	S
15	Tompos Ernő	S	132,8	1,3	15	Berecz Dezső	S
16	Kovács József László	Bp	132,2	1,3	16	Domonkos Ottó	M
17	Németh Alajos	S	127,7	1,2	17	Kovács József László	Bp
18	Berecz Dezső	S	115,3	1,1	18	Fried István	Bp
19	Baumann József	S	106,0	1,0	19	Majer Antal	E

Összes publikáció, Mollay				Tanulmány, kisebb közlem.			
1970-1997		Int.	oldal	%	1970-1997		Int
	Összesen		10374,3	100		Összesen	

Jelmagyarázat: *Int* = képviselt intézmény, munkahely; *Bp* = budapesti munkahely (többnyire felsőoktatás) *E* = Nyugat-Magyarországi Egyetem és előintézményei, Ev. Teológia; *K* = soproni középiskolák; *L* = Soproni Levéltár; *M* = Soproni Múzeum, Bányászati Múzeum; *S* = soproni egyéb; *V* = vidék

4256. táblázat. Főbb szerzők publikációs adatai, korszakok szerint.

Heimler 1937-1944	Publikációs időszak	Tanulmány			Kisebb közlemény			
		db	oldal	%	db	oldal	%	
Csatkai Endre	1937-1944	5	61,5	35,1	68	111,6	64,9	építész
Storno Miksa	1937-1944	4	57,9	66,2	8	29,5	33,8	r
Mollay Károly	1938-1943	4	59,7	73,1	7	21,9	26,9	társad:
Németh Sámuel	1937-1943	3	36,6	46,0	9	42,9	54,0	csal
Veszélka László	1938-1942	1	53,0	67,7	15	25,3	32,3	pedag
Thirring Gusztáv	1937-1941	5	65,9	91,1	5	6,4	8,9	történe
Csatkai 1955-1970	Publikációs időszak	Tanulmány			Kisebb közlemény			
		db			oldal	%	db	
Csatkai Endre	1955-1969	9	108,3	29,4	92	260,4	70,6	társad:
László Ernő	1956-1969	0	0,0	0,0	23	34,7	100,0	társad:
Mollay Károly	1955-1969	11	281,7	91,6	10	25,9	8,4	társad:
Kelényi Ferenc	1958-1968	9	129,1	72,2	12	49,8	27,8	isko
Faller Jenő	1955-1966	8	130,3	88,9	3	16,3	11,1	gazda
Hiller István	1960-1970	7	90,2	65,9	10	46,6	34,1	csal
Csapody István	1955-1969	5	86,3	69,9	9	37,2	30,1	b
Bergmann Pál	1957-1969	7	98,4	79,7	5	25,0	20,3	várc
Házi Jenő	1956-1968	5	69,0	57,9	13	50,2	42,1	telepi
Bóna István	1960-1964	3	98,6	100,0	0	0,0	0,0	r
Domonkos Ottó	1955-1969	3	65,0	71,3	7	26,2	28,7	kult
Mollay 1970-1997	Publikációs időszak	Tanulmány			Kisebb közlemény			
		db			oldal	%	db	
Mollay Károly	1970-1995	21	566,3	83,1	20	115,3	16,9	társad:
Fogarassy László	1970-1997	10	361,9	83,9	11	69,6	16,1	ha
Hiller István	1970-1993	7	228,7	79,7	11	58,1	20,3	társad:
Hárs József	1971-1997	9	199,5	82,5	12	42,4	17,5	kult

Heimler 1937-1944	Publikációs időszak	Tanulmány			Kisebb közlemény			
		db	oldal	%	db	oldal	%	
Mikó Sándor	1970-1995	8	198,1	82,8	7	41,2	17,2	társada
Szita Szabolcs	1971-1997	6	202,6	85,2	8	35,3	14,8	polit
Horváth Zoltán	1970-1995	8	193,0	92,5	3	15,7	7,5	telepü
Gömöri János	1974-1997	7	146,8	79,2	6	38,6	20,8	r
Szabó Jenő	1972-1992	3	155,0	85,5	7	26,3	14,5	társada
Katona Imre	1972-1993	5	74,2	48,8	12	77,8	51,2	kult

4266. táblázat (folytatás)

Összesen 1937-2004	Publikációs időszak	Tanulmány			Kisebb közlemény			
		db	oldal	%	db	oldal	%	
Mollay Károly	1938-1995	36	915,4	85,3	41	155,4	14,7	társada
Csatkai Endre	1937-1971	14	169,8	28,5	189	424,6	71,5	építész
Fogarassy László	1960-1997	10	361,9	82,3	14	77,6	17,7	hac
Hiller István	1960-1993	16	332,9	76,1	21	104,7	23,9	politi
Hárs József	1961-1997	15	283,5	87,0	12	42,4	13,0	kultu
Mikó Sándor	1961-1995	10	230,1	81,7	10	51,5	18,3	társada
Szita Szabolcs	1968-1998	7	214,1	81,1	12	50,0	18,9	politi
Horváth Zoltán	1955-1995	9	203,5	90,2	5	22,0	9,8	társada
Gömöri János	1974-2002	8	177,8	82,2	6	38,6	17,8	ré
Domonkos Ottó	1955-2004	4	161,8	77,0	10	48,4	23,0	kultu
Kelényi Ferenc	1958-1975	10	160,4	76,3	12	49,8	23,7	pedago
Szabó Jenő	1968-1992	3	155,0	79,6	9	39,7	20,4	társada
Lovas Gyula	1964-2001	10	166,8	88,4	4	21,9	11,6	gazda
Tompos Ernő	1940-1984	7	141,0	75,4	12	45,9	24,6	kultu
Kubinszky Mihály	1955-2004	6	108,7	64,4	12	60,2	35,6	váro
Házi Jenő	1937-1973	8	103,1	59,5	17	70,3	40,5	telepü
Bergmann Pál	1939-1969	9	138,9	84,7	5	25,0	15,3	váro
Csapody István	1955-1993	6	104,3	67,8	11	49,5	32,2	bi
Katona Imre	1972-1999	5	74,2	48,8	12	77,8	51,2	kultu
Winkler Oszkár	1957-1997	7	145,5	98,7	1	1,9	1,3	váro
Faller Jenő	1955-1966	8	130,3	88,9	2	16,3	11,1	gazda
Kovács József László	1968-2003	7	106,5	72,9	10	38,2	27,1	pedago
Winkler Gábor	1965-2003	6	133,3	92,8	2	10,3	7,2	építész

Összesen 1937-2004	Publikációs időszak	Tanulmány			Kisebb közlemény			
		db	oldal	%	db	oldal	%	
Fried István	1963-1993	3	29,7	20,8	29	113,3	79,2	irodal
Király Tibor	1982-1994	2	125,2	89,8	3	14,2	10,2	kultu
Németh Alajos	1978-1990	1	104,0	83,4	4	20,7	16,6	társada
Németh Sámuel	1937-1960	6	78,6	63,1	10	45,9	36,9	pedago

4277. táblázat. A publikációk tudományterületi megoszlása.

Összes publikáció	Heimler	Csatkai	Mollay oldal	Szende	Összesen
Társadalomtörténet	678,4	2883,6	4656,3	1482,7	9701,0
Kultúrtörténet	692,2	1336,3	2366,2	436,3	4832,2
Társadalomtudományok	70,9	64,0	69,5	62,5	266,9
Műszaki tudományok	193,5	397,1	568,2	133,6	1292,4
Természettudományok	182,9	297,4	348,5	100,1	928,9
Tudomány módszertan és forrásközlés	108,4	61,3	87,8	44,6	302,1
Egyéb	343,6	638,4	2277,8	570,7	3829,2
Összesen	2269,9	5678,1	10374,3	2830,4	21152,7
Összes publikáció	Heimler	Csatkai	Mollay	Szende	Összesen
Társadalomtörténet	29,9	50,8	44,9	52,4	45,9
Kultúrtörténet	30,5	23,5	22,8	15,4	22,8
Társadalomtudományok	3,1	1,1	0,7	2,2	1,3
Műszaki tudományok	8,5	7,0	5,5	4,7	6,1
Természettudományok	8,1	5,2	3,4	3,5	4,4
Tudomány módszertan és forrásközlés	4,8	1,1	0,8	1,6	1,4
Egyéb	15,1	11,2	22,0	20,2	18,1
Összesen	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Tanulmányok, kisebb közlemények	Heimler	Csatkai	Mollay	Szende	Összesen
Társadalomtörténet	35,2	57,2	57,5	65,6	56,0
Kultúrtörténet	35,9	26,5	29,2	19,3	27,9
Társadalomtudományok	3,7	1,3	0,9	2,8	1,5

Összes publikáció	Heimler	Csatkai	Mollay oldal	Szende	Összesen
Műszaki tudományok	10,0	7,9	7,0	5,9	7,5
Természettudományok	9,5	5,9	4,3	4,4	5,4
Tudomány módszertan és forrásközlés	5,6	1,2	1,1	2,0	1,7
Összesen	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

4288. táblázat. A fő tudományterületek belső arányai.

	Heimler	Csatkai	Mollay %	
Társadalomtörténet	100,0	100,0	100,0	
Család- (és személy-) történet	29,4	13,3	8,5	
Egyház- és vallás történet	3,3	0,8	2,1	
Gazdaság- és közlekedéstörténet	15,8	22,8	14,6	
Hadtörténet	0,7	2,2	12,4	
Politikatörténet	1,6	7,9	12,3	
Régészet	10,4	7,5	6,9	
Társadalomtörténet	29,3	34,1	32,2	
Technika és tudománytörténet	0,7	1,9	0,9	
Településtörténet	8,7	9,5	10,1	
Kultúrtörténet	100,0	100,0	100,0	
Irodalom	7,9	0,0	0,5	
Irodalomtörténet	5,9	17,6	11,3	
Kultúrtörténet	34,2	28,2	38,7	
Művészettörténet	16,1	12,6	11,8	
Néprajz	13,6	6,5	5,0	
Nyelvtörténet	0,6	1,5	0,8	
Pedagógiatörténet	14,5	17,6	19,5	
Színháztörténet	3,5	3,6	4,3	
Zenetörténet	3,8	12,5	8,0	
Társadalomtudományok	100,0	100,0	100,0	
Demográfia	51,2	56,3	14,0	
Szociológia	0,0	0,0	55,1	
Társadalomföldrajz	0,0	32,8	30,9	
Történeti statisztika	48,8	10,9	0,0	
Műszaki tudományok	100,0	100,0	100,0	
Építészettudomány, építőművészet	70,8	48,5	52,6	
Városépítészet, településrendezés	29,2	41,6	39,6	

	Heimler	Csatkai	Mollay %	
Kertépítészet	0,0	9,9	7,8	
Természettudományok	100,0	100,0	100,0	
Biológia és természetvédelem	70,8	61,3	38,2	
Geológia, geofizika, talajtan	16,8	5,3	3,5	
Hidrológia	0,0	11,3	10,1	
Meteorológia	0,0	0,0	9,1	
Tájtörténet, történeti ökológia	12,4	22,1	39,1	
Tudományódszertan és forrásközlés	100,0	100,0	100,0	
Forrásközlés	45,1	95,1	57,0	
Tudományódszertan és –elmélet	54,9	4,9	43,0	
Egyéb	100,0	100,0	100,0	
Bibliográfia	21,2	8,1	18,7	
Interjú	0,0	0,0	2,0	
Kiállítás	17,4	6,4	12,4	
Könyvismertetés	30,4	22,7	18,2	
Köszöntő, megemlékezés	17,3	36,6	25,4	
Krónika	13,6	26,1	23,2	

4299. táblázat. A publikációk tárgya történelmi korszak szerint

	Heimler	Csatkai	Mollay oldal	Szende	
Őskor	17,9	24,6	47,5	10,5	
Római kor	80,1	90,2	154,7	0,0	
Középkor	123,7	666,2	810,0	275,2	
Kora újkor	500,7	830,5	1503,0	486,1	
Újkor	661,8	1797,5	1981,8	750,8	
Modernkor	250,0	1414,3	3391,6	696,9	
korabeli aktualitás	91,7	497,3	896,5	128,8	
Összesen	1634,1	4823,3	7888,6	2219,4	
	Heimler	Csatkai	Mollay	Szende	
Őskor	1,1	0,5	0,6	0,5	
Római kor	4,9	1,9	2,0	0,0	
Középkor	7,6	13,8	10,3	12,4	
Kora újkor	30,6	17,2	19,1	21,9	
Újkor	40,5	37,3	25,1	33,8	
Modernkor	15,3	29,3	43,0	31,4	
korabeli aktualitás	5,6	10,3	11,4	5,8	
Összesen	100,0	100,0	100,0	100,0	

10. táblázat. A publikációk földrajzi tárgya

	Heimler	Csatkai	Mollay oldal	Szen
Sopron	1113,9	3352,4	5177,7	1292,
Brennbergbánya	25,7	161,4	13,4	10,2
Sopronkőhida	0,0	27,8	61,0	0,0
Sopron úrbéres falvai	18,5	47,5	60,0	18,7
Sopron vármegye	270,5	434,7	758,1	358,6
Sopron vármegyei települések	221,6	369,0	812,9	169,9
Soproni táj	159,9	306,1	309,3	95,6
Burgenland	6,3	102,4	283,5	29,4
Bécs	4,5	23,6	6,2	0,0
Magyarország egyéb	29,7	79,3	519,8	273,5
Összesen	1850,6	4904,1	8001,8	2248,
	Heimler	Csatkai	Mollay	Szen
Sopron	60,2	68,4	64,7	57,5
Brennbergbánya	1,4	3,3	0,2	0,5
Sopronkőhida	0,0	0,6	0,8	0,0
Sopron úrbéres falvai	1,0	1,0	0,7	0,8
Sopron vármegye	14,6	8,9	9,5	16,0
Sopron vármegyei települések	12,0	7,5	10,2	7,6
Soproni táj	8,6	6,2	3,9	4,3
Burgenland	0,3	2,1	3,5	1,3
Bécs	0,2	0,5	0,1	0,0
Magyarország egyéb	1,6	1,6	6,5	12,2
Összesen	100,0	100,0	100,0	100,0

2005. LIX. ÉVFOLYAM 4. SZÁM / 336Emlékezés a Soproni Szemle újraindításának 50. évfordulójára (1955–2005) / 430Kubinszky Mihály: Az emlékezés zárszava*

430Kubinszky Mihály: Az emlékezés zárszava ^{*(335)}

A rendezvény - úgy hiszem – több tekintetben is sikeresnek mondható. Először is mert hangsúlyosan rávilágított arra, hogy a Soproni Szemle az elmúlt fél évszázadban a helytörténet legkülönfélébb témáit sokoldalúan és magas színvonalon tárta az olvasók és az utókor elé. Az egymást követő négy főszerkesztővel jellemzett időszakokra bontva – beleértve ebbe a lap első nyolc évfolyamát is – ez statisztikailag is nyomon követhető. Másodszor is, mert az elhangzott előadások alapján a lap tudományos szintje kirajzolódott, nem kevésbé az a törekvés is, hogy közérthető maradjon és széles olvasótáborhoz szóljon. Végül a rendezvényen megjelent közönség érdeklődése is igazolja a lap